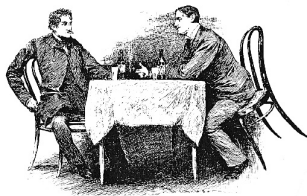

AJATUSTEN TONAVA

”Maisema on heinäkuisen hellepäivän iltana levollinen. Hiljaisella merenlahdella käy tuulenviire, rantakoivut ja -lepät heiluvat, silkkiuikkupari sukeltelee kaksine poikasineen parin kolmen metrin syvyisessä vedessä. Puisa on vielä keskikesän vihreys, kaislikko suhisee; vedenpinnan rikkoo silloin tällöin kalan molskahdus, hyttyset pöllähtelevät parvina ilmassa. Istun kesämökin terassilla, kuumat ja kiukuiset löylyt ovat nostattaneet hien pintaan. Kuuntelen kroppaani, mieli on rauhaista, ajatukset tasapainoisia. Maailma tuntuu olevan juuri nyt hyvin paikoillaan. Se on minun Impivaraan ja minun maisemani.

Maisema on osa esi-isieni historiaa ja sukuni nykypäivää. Siellä esivanhempani ovat työllä ja vaivalla kiskoneet kapean, mutta meren rannalla kuitenkin pitkän ja turvatun leipänsä. Nyky-EU:n vinkkelistä se oli pienien eläjien pienempientä yrittämistä, mutta minä ajattelen kunnioituksella sukupolvia, jotka ovat eläneet näillä samoilla rannoilla jo vuosisatoja, repineet toimeentulonsa, kasvattaneet lapsensa, tapelleet raja- ja aitariitansa, sotineet talvi- ja jatkosotansa, kitkutteleet huonot vuotensa – ja halunneet pysyä täällä.

Istun verannalla. Ajattelen heitä, jotka ovat jo poissa ja hei-

tä, jotka jatkavat heidän töitään jossain muualla. Kännykän olen sulkenut. Mietin, että matka tähän maisemaan ja esi-isieni elämään ei sittenkään ole kovin pitkä.” (*Veli-Matti Jusi*, Viva!-lehden pääkirjoitus 8/06)

”Pitkin kesää suomalaisilla on ollut mahdollisuus äänestää mieluisinta suomalaista *satuhahmoa*.

Maailemalla satuhahmot ovat hurmaavia prinsessoja ja korskeita prinsskejä, mutta meillä kytee tässäkin jonkun asteinen kapinamieli. Julkisesti lainkuuliaisat, työteliäät, herranpelkoiset ja siistit suomalaiset ovat äänestyksissä nostaneet kärkisijoille anarkistin (Pikku Myy), tätä vieroksuva sosiaalitapausten (Uuno Turhapuro), auktoriteettikammoisen uppiniskan (Rokka) sekä turjakkeen (Rölli).” (*Sami Turunen*, Uutispäivä Demari 7.8.)

”Julkisessa keskustelussa vilisee myyttejä, jopa tabuja, jotka saavat usein elää pitkään ennen kuin ne kyseenalaistetaan. Yksi *myytti* koskee pohjoismaista hyvinvointivaltiota nimeltä Suomi ja toinen amerikkalaista pahoin-

vointivaltiota nimeltä Yhdysvallat. Näistä kahdesta maasta Suomekahan on köyhällä paremmi asiat kuin Yhdysvalloissa? Varsinkin terveydenhuollossa? Kuitenkin, kun OECD mittasi lääkärikkäkäyntien eriarvoisuutta jäsenmaissaan, kaikkein eriarvoisimmaksi tuli Suomi yhdessä Portugalin ja Yhdysvaltojen kanssa. Näissä maissa terveyspalvelut suosivat eniten rikkaita ja sortavat köyhiä. Köyhiä taas suosivat eniten Belgia, Tanska, Irlanti ja Sveitsi. Ihme ja kumma, tähän päähän sijoittui vain yksi pohjoismainen hyvinvointivaltio.

Suomen sijoitusta on selitetty työterveyshuollolla. Sama selitys voisi päteä Yhdysvaltoihinkin, koska työnantajathan siellä yleensä ostavat yksityisiin terveysvakuutuksiin pohjautuvan järjestelmän omille työntekijöilleen ja heidän perheilleen. Köyhille ja eläkeläisille taas on omat Medicare- ja Medicaid-järjestelmänsä, kuten meillä terveyskeskukset. Olisi piristävää, jos järjestelmiä voitaisiin joskus verrata ilman ennakoasenteita, puhtaalta pöydältä. Vaikeaahan se on. Pitäisi uhmata yleistä mielpidettä.” (*Riitta Viialainen*, Dialogin 4/06 pääkirjoitus)

”Jouduin ensimmäistä kertaa elämässäni asioimaan Malmin sairaalan päivystyksessä. Kokeumus oli karmea viiden tunnin odotuksineen ja epäinhimillisine ilmiöineen. Potilaita oli pitkinkin käytäviä, poliisit toivat uusia jopa käsirautoissa, vartijoita tarvittiin valvomaan tilannetta ja jotkut oksentelivat odotustilassa. Ja ambulanssit toivat koko ajan lisää väkeä. Hoitajat ja laborantit pujottelivat siinä välissä ottamassa näytteitä ja katsastamassa potilaita. Potilastietojakin jouduttiin selvittämään kaikkien muiden kuullen. Tuollaista kaaosta ja ihmisarvolle sopimatonta toimintaa en olisi kuvitellut kaupungistamme löytyvän. Toiste en päivystykseen lähde.

Mutta se täytyy sanoa, että hoitajat ja lääkärit jaksoivat uskomattoman ystävällisesti hoitaa ja kuunnella potilasta tämän vihdoin vastaanotolle päästyä. Kaikki tutkittiin perusteellisesti ja ystävällisesti. Ihan hämmästytti, miten sellaisen kaaoksen keskellä voidaan kuitenkin kohdella potilasta niin hienosti. Kiitos teille ja koettakaa jaksaa edelleenkin!” (Nimim. ”Ikävää kokemusta rikkaampi”, Koillis-Helsingin Lähisanomat 14.6.)

”Vanhaan hyvään aikaan kunnat hamusivat hyvätuloisia asukkaita, koska se tiesi kunnan kassaan rahaa. Hallitusten tehtyä useita merkittäviä verouudistuksia tilanne on totaalisesti toinen. Rikkaat ovat kunnille vain riesa. Taannoin kävi ilmi Helsingissä, että Kontulassa kertyy asukasta kohden suurin piirtein yhtä paljon verotuloja kuin kulurahammasrannikolla. Selitys on yksinkertainen: pääomatuloista ei kunnallisveroa makseta.

Kiristyvässä kunnallistaloudessa onkin ensiarvoisen tärkeää, että rikkaat loiseläjät saataisiin asettumaan naapurikunnan puolelle asumaan. Ns. ’sosiaalitapaukset’ ovat kunnalle arvokasta väkeä, koska verouudistusten myötä myös tulonsiirroista maksetaan veroa. Yksi työttömyysturvalla oleva tuottaa kunnan kassaan sen verran veroja kuin osinkopohatta.” (Viitasen Vieno, KU 12.7.)

”Ihminen tekee elämänsä aikana monenlaisia asioita. Kaikista tekemisistäni en ole enää samaa mieltä. On kuin minussa olisi elänyt monta eri henkilöä. Muihin minäni, koulupoika tai sosiologi, ovat toki tärkeitä henkilöitä, mutta en ole edes varma, haluaisinko istua tuon jälkimmäisen kanssa samassa pöydässä.” (Emeritusprofessori Antti Eskola, Kotiliesi 15/06)

”Estetiikan alueella elastinen dialektiikka näkyy Lordin euroviisuvoitossa. Sitä, mitä pidetään hyvänä ja kauniina, ei näytä määrittävän niinkään legitiimi yläluokkainen maku kuin tuotteen menestys. Yhdessä yössä suomalaisten enemmistön inhoamat hirviöt käsittämättömine möykäämisineen muuttuivat koko kansan lutuisiksi lemmikeiksi. Kaikki kunnia Lordille. Ainakin minun itsetuntoani nostaa Euroopan kansojen yksimielisyys siitä, miten komea suomalainen mies on, kun se oppii pukeutumaan ja kun sen naamaa vähän ehostetaan.” (Tapio Kirsi, Aikalainen 12/06)

”Melkein kaikki tuntevat käsitteen *suuri ikäluokka*, mutta käsitteen sisältö ei joka nuorelle avaudu. Nuoret ovat taatusti nähneet suuren ikäluokan pönäköitä edustajia kouluissa, työpaikoilla, julkisissa liikennevälineissä, ulkomaanmatkoilla, merellä, maalla ja ilmassa. Heitä on edessä, takana, sivuilla – joka puolella. He puhuvat yleensä keskenään pelkkiä latteuksia: itsestään, lapsistaan, aikaansaannoksistaan, nuoruudestaan, läpimurrostaan, varallisuudesta ja Balin-matkoistaan, jotka on kotivideoitu kaikkien iloksi.” (Osaku Pajamäki: Ahne sukupolvi, s. 20, Gummerus 2006)

Kuuman kesän päätteeksi tositarina etelästä:

”Kroatialainen Mario Visnjic joutui hälyttämään kännykällään nudistirannan henkilökunnan paikalle juututtuaan kiveksistään aurinkotuoliin. Herra Visnjic oli käynyt alasti uimassa, jolloin hänen kiveksensä olivat viileässä vedessä kutistuneet. Kun hän asettui uinnin jälkeen aurinkotuoliin, pikkuruiset pampulat valahtivat tuolin säleikön läpi. Auringon lämmössä ne olivat kuitenkin vikkelaasti palanneet normaaliin kokoonsa, eivätkä ne enää mahtuneet tuolinraosta takaisin. Rannan henkilökunta joutui sahaamaan tuolin kahtia miehen vapauttamiseksi.” (I-L 4.8.)

Ei ihme, että Balkanilla on vaikeuksia: käytetään heti voimaa, kun pitäisi käyttää järkeä. Suomalaisrannalla mies tuoleineen olisi kannettu vähäksi aikaa takaisin veteen, ja plops, ongelma olisi poistunut samaa tietä kuin se oli syntynytkin.